The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXIII.—LETO XXIII. CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) JUNE 20, 1940. ŠTEVILKA (NUMBER) 145

Kratke vesti

iz življenja in sveta

RANCOZI DOSPELI ANGLIJO

London. — V Anglijo so prile prihajati edinice francoske jske, ki jih angleško ljudstvo srčno sprejema.

EVROPI BO ZALADALA LAKOTA

London. — Neki vladni uradik je izjavil, da bo tekom štirih esecev zavladala v Evropi lata, nakar bo takoj po novemu naslovila Nemčija na Zedinjene države in na Vatikan ale za mir in živila, ker jo bo tlej angleška blokada popolna izčrpala.

JAŠKA DOLŽNOST MEHIKI

Mexico City. — Na kabinetni ji, kateri je predsedoval predsednik Lazaro Gardenas, je bila prejeta postava prisilne vojaške dolžnosti, kateri bodo podvrgli vsi mehiški mladeniči in može v starosti od 18. do 45 let. Vojaška služba bo trajala leto dni.

JAŠKE ČETE NA ICAH MONTEVIDEA

Montevideo. — Po ulicah tujnjega glavnega mesta patrijirajo vojaške čete, ker se je akcij pete kolone, katero je tila vlada. Minister vojske vi, da je armada pripravljena vse eventualnosti.

DSKI IZGREDI ETVI

allinn, Estonija. — V torek ilo na ulicah mesta Rige u in ranjenih več oseb, ki so onstrirale proti zasedbi mesta Rige po ruskem vojaštvu. stvo je priredilo pohod po h, metalo je kamenje v otrgovin, nato pa odšlo pred no policijsko postajo, kjer uski častniki ukazali domaoliciji, naj strelja na ljudi.

NAMCI ZA FRANCIJO IN ANGLIJO

DLON, Kanalska zona. — je priredilo nad 1000 Paev bakljado in pohod pred eško in francosko poslaništkjer so izrazili poslanikovoje iskrene simpatije.

vorka se je ustavila pred coskim konzulatom, kjer je avljala Francijo, dokler se javil na balkonu francoski l Pierre Mory, ki se je z im glasom zahvalil ljudem. em so se podali ljudje pred ški konzulat, kjer se jim je alil angleški konzul Law Barnett, ki je izjavil, da elika Britanija odločena, ljevati boj do konca.

ovanja za delegate JSZ

kor znano, se vrši 4., 5. in ja XII. redni zbor Jugoslone socialistične stranke. bo na tem zboru precej deov iz zunanjih naselbin, bujemo za njih primerna vanja. Kdor ima kakšno na razpolago, naj prijavi ime pri Milanu Medvešku, Arcade Ave., ali pa naj e KEnmore 2184 W. Pri lahko tudi rezervirate nice za banket, ki se bo vrčast delegaciji v soboto , 6. julija, v avditoriju nkega doma.

Zabava

oboto zvečer bo privatna članska zabava dram. zboša zvezda za člane in njih lje. Obilo zabave za vse. eni ste, da pridete na par ur v Domu na Recher

FRANCIJA BO BAJE ODKLONILA HITLERJEVE POGOJE

Poroča se, da je francoska vlada na potu v Afriko, odkoder bo nadaljevala boj.

TESNO SODELOVANJE ANGLEŠKE IN FRANCOSKE

ŽENEVA, Švica, 20. junija — Poročila, ki so dospela danes v Švico, naznanjajo, da je prispelo preko morja iz Afrike v spremstvu angleških bojnih ladij francosko vojaštvo in francosko letalstvo, ki bo pomagalo francoskim armadam zaustaviti nemško napredovanje v južni Franciji.

MADRID, 20. junija. — Francosko - nemška mirovna pogajanja so se zapletla, ker je izročila francoska vlada španskemu poslaniku neko noto, katero naj izroči Nemčiji. Tukaj se govori, da se namerava francoska vlada preseliti v Afriko, ker so nemške zahteve nesprejemljive.

Vlada odpotovala v Afriko

BORDEAUX, Francija, 20. junija. — Tukaj so pričele krožiti nepotrjene govorice, da so nemške zahteve nesprejemljive ter da bodo francoski predsednik Lebrun in člani njegove vlade odpotovali ali so že odpotovali v Alžerijo, odkoder bodo vodili vladne posle.

Ako se Francija odloči, nadaljevati boj, se bo najbrže umaknila na svojo severnoafriško posest, odkoder lahko s pomočjo angleških čet razbije italijansko Libijo.

Francoska mornarica sodeluje z angleško

LONDON, 20. junija.—Nemški letalci so nocoj zopet napadli Anglijo; napad je trajal od polnoči do zgodnjih jutranjih ur. Nemški bombniki so prihajali v valih, val za valom in bombardirali Anglijo od njene jugovzhodne obali do škotske.

Zastopniki Francije so odpotovali, da se sestanejo z Nemci, s katerimi bodo razpravljali o mirovnih pogojih. Francoska zračna sila leti v južne dele Francije in v Afriko, kjer bo ustanovila svoje nove baze.

Močna francoska mornarica še vedno operira s polnim sodelovanjem z angleško mornarico, se naznanja iz Londona.

Smrtna kosa

Kakor je že bilo poročano, je umrl za poškodbami Anton Strnad, star 48 let. Doma je bil iz vasi Cesta pri Dobrem polju, odkoder je prišel v Cleveland pred 27 leti in je bil ves čas zaposlen pri American Steel and Wire Co. Tukaj zapušča soprogo Johanno, rojeno Štrekal, hčeri Frances in Lilian, sinova Josepha in Norberta, pastorke Jean, Alice, Mary in Matthew Oberstar, brata Louisa in v stari domovini mater, tri brate, dve sestri in več sorodnikov. Bil je član društva Lija, št. 129 SNPJ. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 11:30 uri v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Ave. Naj v miru počiva, ostali družini naše sožalje.

Otvoritev

Danes je otvoritev Emily's Beauty Salon na 630 East 222. St. Lastnica je Mrs. Emily Trebec, soproga Mr. Steve Trebca, ki je zaposlen pri Perusek Furniture Co. Odprto ima vsak torek in petek večer samo po dogovoru. — Se priporoča za obisk.

Peta kolona ni nikak votel in prazen strah

Kot zadnja se je zavedla te nevarnosti država Urugvaj, ki je pričela pometati z nacijskimi agenti.

MONTEVIDEO, 19. junija. — Vlada republike Urugvaj je pozvala danes svoje ljudstvo, naj ji pomaga uničiti trojanskega konja, ki se nahaja v notranjosti njenih mej.

Vlada je pozvala vse moške in ženske, naj se prostovoljno prijavijo za vojaško in pomožno službo. Oblasti so nastopile z vso silo ter podvzele mere, da se ustavi dotok "turistov" v deželo.

Vlada naznanja, da je prišla na sled nacijski zaroti, čije načrt je bil — nacijska vojaška okupacija dežele. Nacijsko propagando je vodilo nemško poslaništvo v Montevideo. Vlada je ukazala aretirati dvanajst nemških voditeljev. Armada je dobila ukaz, naj bo trenutno pripravljena za akcijo.

Tudi Mehika zrela za diktatorje

Mehika, ki stoji na pragu volitev, se pripravlja spraviti na oblast predsednika, ki bi bil prijazen nacistom in fašistom. Ta velika in bogata republika je pripravljena pasti kot zrel sadež v naročje diktatorjev.

Hitlerjeve zmage v Evropi se v Mehiki aplavdirajo, porazi zaveznikov pa se jemljejo z zadoščenjem na znanje.

Sovjetska Rusija militarizira baltiške države

STOCKHOLM, 20. junija. — Sovjetska Rusija je pričela z veliko naglico pošiljati na svoje nove postojanke v Litvo, Latvo in Estonijo, katere postojanke je dobila z grožnjo ultimata, ogromno število svojih čet in tankov.

Rusija bo vojaško popolnoma okupirala te tri države, s čemer bo dobila absolutno kontrolo nad Baltikom, kjer je zdaj ruska armada tesno ob nemški meji.

V švedskem časopisju so se pojavila poročila, da koncentrira Sovjetska Rusija svoje čete tudi v sovjetski vzhodni Poljski.

LONDON, 17. junija. — Vlada Latve je danes resignirala, ko je prej sprejela ruske pogoje za ojačenje ruskih garnizij v deželi.

Zadušnica

V petek ob 7. uri zjutraj se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnim Johnom Boldanom ob priliki 5' obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

OBISKI V BOLNIŠNICI

Obiski Mrs. Mary Mačerol, katera se nahaja v Charity bolnišnici, soba št. 201 so sedaj dovoljeni, toraj jo prijateljice lahko obiščejo.

Trockijeva analiza Stalinove politike in njenih posledic za Sovjetsko Rusijo

Stalinov pakt s Hitlerjem je demoraliziral delavske mase vsega sveta. — Padec Francije je eden izmed rezultatov Stalinove politike, pravi Trockij.

Leon Trockij ima v listu "New York Times" posebno kabeljsko poročilo, ki se glasi:

MEXICO City, 18. junija. — Kapitulacija Francije ni navadna vojaška epizoda, temveč je del evropske katastrofe. Človeštvo ne more več živeti pod režimom imperializma. Hitler ni nič drugega kot najbolj dovršen, najbolj vztrajen in najbolj bestijalen izraz imperializma, ki grozi zatreti vso našo civilizacijo.

Toda v zvezi s katastrofo, ki jo je povzročil imperializem, se ne sme pozabiti kriminalne vloge, ki sta jo igrala Kremelj in Kominterna. Nihče ni dal Hitlerju tako izdatne podpore kot Stalin. Nihče ni ustvaril za U. S. S. R. tako nevarne situacije kot Stalin.

Tekom razdobja petih let sta Kremelj in Kominterna propagirala "zvezo z demokracijami" in "ljudske fronte" v svrho preventivne vojne proti "fašističnim agresorjem." (Preventivna vojna je vojna, ki naj bi jo začele demokracije proti fašizmu, dokler slednji še ni bil do zob oborožen. — Op. uredništva). Ta propaganda je imela silen vpliv na ljudske mase, kar se je videlo zlasti v slučaju Francije. Toda ko se je vojna res približala, sta skočila Kremelj in njegova agencija Kominterna v tabor "fašističnih agresorjev."

Demoraliziranje mas

Stalin je hotel na ta način ociganiti Chamberlaina, Daladierja in Roosevelta ter si zagotoviti strateške pozicije v Poljski in v baltiških deželah. Toda njegov skok je imel vse večje, nepredvidevane posledise. Skok v fašistični tabor ni samo prevaril vlad, temveč je silno disorganiziral in demoraliziral široke ljudske mase, in sicer v prvi vrsti ljudske mase v tako zvanih demokracijah.

S propagando o "ljudski fronti" je Kremelj oviral mase v njihovem boju proti imperialistični vojni. S skokom v Hitlerjev tabor je Stalin nenadoma premešal vse karte ter paraliziral vojaško silo "demokracij."

Z demoralizacijo ljudskih mas v Evropi, pa ne samo v Evropi, je Stalin igral vlogo agenta-provokaterja v službi Hitlerja. Kapitulacija Francije je eden izmed rezultatov te politike.

Toda to ni edini rezultat. — Kljub kremejskemu teritorialnemu obsegu je mednarodna pozicija Sovjetske Rusije danes brezprimerno slabša. Poljskega vmesnega odbijača ni več. Rumunski odbijač bo izginil jutri. Silna Nemčija, gospodarica Evrope, bo dobila skupno mejo z U. S. S. R.

Japonska — sovražnica Rusije

Skandinavijo, skupino slabotnih, skoraj popolnoma razoroženih držav, je zasedla ista Nemčija. Njene zmage na zapadu so samo gigantska priprava za pohod proti vzhodu. V svojem bodočem pohodu proti Sovjetski Rusiji bo dobil Hitler zvesto in vztrajno pomočnico v Japonski.

Agentje Kremlja so pričeli zdaj zopet govoriti o zvezi z demokracijami proti fašističnim agresorjem. Možno je, da bo Stalin, kot osleparjeni slepar, naredil v najkrajšem času nov obrat v svoji zunanji politiki. Toda gorje narodom, ki bodo zopet zaupali nepoštenim agentom šefa v Kremlju!

Stalin je pomagal izpremeniti Evropo v krvavi kaos ter je spravil Rusijo na rob prepada. Samo strmoglavljenje moskovske totalitarne klike, samo preporod sovjetske demokracije more spodbosti sile sovjetskega ljudstva za boj proti neizogibnem in naglo se približujočem udarcu od strani nemških imperialistov.

Izjavo Trockega smo priobčili brez komentarja, ker je nepotreben. Marsikaj tega, kar pravi, je že stvar preteklosti, ki nam je znana, ker smo jo imeli priliko zasledovati; marsikaj se utegne izpolniti v bližnji bodočnosti. Izrežite to poročilo ter ga primerjajte v zvezi z dogodki, ki bodo po našem mnenju — kaj kmalu napočili. — Proti komu je zbral Stalin pol milijona mož močno armado v treh baltiških državicah?

Nadaljni "delavski voditelj" obtožen raketirstva

Policija išče Alberta Ruddya, predsednika unije karpenterjev, ki je obtožen izsiljevanja in drugega raketirstva.

CLEVELAND, O. Ako se Albert Ruddy, predsednik Carpenters District councila, ne javi danes popoldne pred sodiščem, kamor je bil pozvan, se bo izdalo povelje za njegovo aretacijo. Omenjeni se ima pojaviti pred veliko poroto, ker je obtožen izsiljevanja, raketirstva in uničevanja privatne lastnine, kar je izvajal v svojem svojstvu kot predsednik karpenterske unije.

Kmalu po tej objavi so oblasti naročile policiji, naj aretira Vincenta Dylinskega, ki je obtožen zvez z Ruddyjem in podtikanja bomb v razne domove.

Medtem se je začel formirati v uniji "progresiven" pokret, čigar svrha je, da se izčisti unijo raketirskih elementov. Člani unije pravijo, da ni bilo v uniji že devet let nobenih voditeljev, kejih ni hotel Ruddy, ki je vladal uniji z avtokratično oblastjo. Ruddyja in njegovega pajdaša Dylinskega je ovadil Harry Barrington, nadaljni tak "delavski voditelj," ki se tudi nahaja pod ključem.

Seja kluba društev SND

Redna seja zastopnikov kluba društev S. N. Doma, ki bi se imela vršiti meseca julija, se vrši jutri, v petek 21. junija v prizidku (Annex) S. N. D. Vhod iz Addison Rd. Pričetek točno ob 8. zvečer. Ker je več zelo važnih zadev za rešiti, so zastopniki prošeni, da se vsi vdeležijo. Bodite točni!—Charles Koman, tajnik.

Na farme kosit

V soboto zjutraj gremo na našo SNPJ farmo kosit travo. Vsi oni člani SNPJ, ki imate prost dan v soboto, pridite točno ob 7. uri zjutraj pred S. N. Dom na St. Clair Ave., odkoder se odpeljemo na našo Zadružno farmo. Kdor ima koso, naj jo prinese s seboj. — Predsednik.

SKUPNA OBRAMBNA FRONTA AMERIŠKIH REPUBLIK

Svarilo: Roke proč od Amerike! – je bilo poslano nemškemu in italijanskemu diktatorju.

AMERIŠKE DRŽAVE SO PRIPRAVLJENE, VZAJEMNO BRANITI SVOJO NEODVISNOST

WASHINGTON, 19. junija.— Senat je nocoj sprejel obrambnostno davčno predlogo v znesku $1,007,000,000 ter odredil drastične dohodninske davke, ki bi v slučaju vojne prinesli v zvezno blagajno $8,000,000,000 letno.

Predloga je bila sprejeta s 75 glasovi proti petim. Med onimi petimi senatorji, ki so glasovali proti sprejemu predloge, je bil tudi ohijski republikanec Taft.

Skupna obramba Amerike

WASHINGTON, 19. junija — Vlada Zedinjenih držav je predlagala 21 ameriškim republikam, da stvorijo sklenjeno fronto za vojaško in ekonomsko obrambo zapadne hemisfere. Trinajst republik je že odgovorilo snoči na to sugestijo ter se izjavilo, da podpirajo tako idejo in da so pripravljene na sodelovanje.

Sumner Welles, pomožni državni tajnik, je izjavil, da pričakujejo od ostalih sedmih ameriških republik jutri odgovor.

Welles je izjavil, da je vlada Zedinjenih držav predlagala skorajšni sestanek reprezentantov vseh ameriških republik, kajti nevaren položaj v Evropi ne dovoljuje nobenega odloga.

Ne da bi vlada Zedinjenih držav čakala, da izve, kakšne pogoje bosta stavila diktatorja Franciji, je že poslala v ponedeljek Rimu in Berlinu noto, v kateri jima naznanja, da vlada Zedinjenih držav ne bo trpela nobenih izprememb glede lastništva teritorija v zapadni hemisferi ali transferiranje tega teritorija izpod ene oblasti pod drugo.

Antiitalijanske demonstracije

QUITO, Ekvador, 19. junija. — Novega italijanskega poslanika za Ekvador, ki je prispel danes, je pozdravilo ljudstvo z divjimi anti-italijanskimi demonstracijami, da mu dokaže, kako sta osovražena v Ekvadorju on in dežela, katero zastopa.

Rusiji preti neposredna nevarnost od strani Hitlerjevih armad

Bolgarijo more baje zasesti Nemčija s pomočjo svoje pete kolone tekom dvanajstih ur. — Švedsko časopisje pravi, da Rusija ve, da pride zdaj ona na vrsto.

SOFIJA, 19. junija. — Bolgarska diplomacija polaga mnogo upanja na svojo politiko, ki je šla za tem, da se obdrži vojno izven balkanskega območja. — Bolgari upajo, da jim zmagovalci tega ne bodo pozabili.

Ako bo razdelitev Balkana usoda balkanskih narodov, je možen spopad med Rusijo in državami osišča. Vodilni diplomatje so zatrdili poročevalcu lista "New York Times," da morejo Nemci zasesti Bolgarijo tekom dvanajstih ur, in sicer s pomočjo pete kolone, v kateri je 5,000 "trgovcev in turistov vojaške starosti" in mnogo nemških simpatičarjev, med katerimi so tudi nekateri državni uradniki.

Na drugi strani pa je bolgarsko ljudstvo zelo panslovansko, in to kljub naraščajočemu vplivu Nemčije, kateri vpliv je rezultat nemških zmag in izborne nacijske propagande.

Dočim se sodi, da se nemški in ruski interesi v Bolgariji križajo, pa to ni razvidno iz komunističnih propagandnih letakov, ki so bili nedavno razdeljevani in v katerih se poziva Bolgare za podporo Nemčije. Sovjetsko poslaništvo pravi, da ti letaki niso bili delo komunistične stranke.

Možnost rusko - nemške vojne

Nemci v Rumuniji so pričeli zdaj javno razpravljati o možnostih rusko - nemške vojne. Nemški maršal Hermann Goering je izjavil, da Rusija ne izpolnjuje svojih obligacij napram Nemčiji, zaradi česar se bodo nacijske armade kmalu dvignile na pohod proti Rusiji, čije "vojaštvo bodo strle z večjo lahkoto kot so strle vojaštvo Poljske."

Poročila švedskega časopisja

STOCKHOLM, Švedska. 19. junija. — Švedsko časopisje pravi, da vojne še davno ni konec in da se bo zdaj začela cela serija drugih vojn. Švedski listi soglasno izjavljajo, da je Stalin okupiral baltiške države zato, "ker ve, da pride zdaj Rusija na vrsto."

List "Aftonbladet" pravi: "Od rusko-nemškega pakta je ostala samo še lupina. Ta pakt je bil strašna nevarnost baltiškim državam in Finski, toda za Nemčijo je zdaj izpolnil svojo svrho."

FORDOVA PRODUKCIJA LETAL

DETROIT, 18. junija. — Dasi Fordova družba še ni prejela vladnih naročil za izdelovanje letal, pa je vendar izdelala že vse potrebne načrte, da se bo lahko nemudoma pričelo z masno produkcijo letal.

Fordovi inženirji so že izdelali načrte za letalske motorje in tudi že motorje same, ki bodo proizvajali 1,200 konjskih sil. Čim dobi Fordova družba naročila in ukaz, naj prične z izdelovanjem letal, bo tekom šestih mesecev po tem ukazu že izdelala po 1,000 letal na dan.

WASHINGTON, 18. junija.— Senatni pododbor je danes odobril vsoto $43,500,000 za naročilo 3,000 letal, ki jih bo izdelala Fordova družba.

Čas pogreba

Pogreb pokojne Mrs. Mary Rojc (Roitz), ki je umrla v sredo zjutraj, se bo vršil iz A. Grdina in sinovi pogrebnega zavoda v soboto ob 8:30 uri ter v cerkev Brezmadežno početje na E. 41st in Superior Ave. nato pa na Calvary pokopališče.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....$5.50
za 6 mesecev.....$3.00: za 3 mesece.....$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....$6.00
za 6 mesecev.....$3.25; za 3 mesece.....$2.00
Za Zedinjene države za celo leto.....$4.50
za 6 mesecev.....$2.50; za 3 mesece.....$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto.....$8.00 za 6 mesecev.....$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAUKI AMERIŠKI DEMOKRACIJI

En sam pogled na sliko, ki nam kaže, kako vihra nacijska zastava s kljukastim križem z vrha Slavoloka zmage v Parizu, zadostuje, da zapopadejo tudi najbolj otopeli možgani, da se že nahajamo v drugem, neraziskanem svetu. Zdaj se pojavi pred nami vprašanje, da-li se bodo mogle stare politične stranke dovolj naglo prilagoditi novim razmeram in izpremembam, ki so se pojavile.

Danes stojimo pred popolnoma novimi razmerami. Možno je, da bo že jutri pomorska moč držav osišča večja kot je pomorska sila Velike Britanije. Evropski kontinent, ki je bil ogromni odjemalec ameriških poljskih pridelkov, je danes pod dominacijo popolnoma drugačnega političnega in ekonomskega sistema kakor je sistem, kakršnega smo mi vajeni.

Pod določbami njegove mednarodne trgovine je ta sistem upravljan po državi, ne po zasebnih posameznikih ali po korporacijah. Internacionalna trgovina je postala del njegove narodne politike. V velikem delu sveta ima že kontrolo totalitarna metoda.

V naravi je neizogibno, da ostane in se preživi ona žival, ki se najlaglje in najhitreje prilagodi svojemu okolju. Dinozaver je bil na primer vse prepočasen in preokoren, da bi mogel živeti in se gibati med ostalimi, bolj gibčnimi živalmi. Anglija in Francija se nista mogli prilagoditi razmeram in nista mogli izpremeniti načina svojega življenja in mišljenja. Francija je zaspala za svojo Maginotovo črto. Velika Britanija pa stoji zdaj pred posledicami svoje zaspanosti in svoje nezmožnosti, da bi prelomila s starimi tradicijami.

Zato bi bilo priporočljivo, da bi tudi obe ameriški politični stranki pozabili vse ono, kar sta še kdaj zanesli v svojo platformo. Danes je napočil trenutek, ko je treba razbiti zapahe mrtve preteklosti, ko je potrebno, prenehati gledati nazaj preko ramena, ker bo bolje, če gledamo naprej in če izrabimo prednosti vseh prilik, ki se nam nudijo. Demokracija bo živela samo, če bo ostala mlada, prožna in prilagodljiva.

VSESTRANSKI ADOLF

Ben Williamson je napisal v včerajšnjem "Pressu" sledeče odstavke:

Zdaj prihaja v vsej svoji gloriji Adolf, Tvorec miru, ki je vsestranski. On je:

Adolf Častitljivi — ki je prelomil vse pogodbe, ki jih je sklenil z drugimi narodi, od svoje epične obljube, da je "Sudetska pokrajina zadnje ozemlje, ki ga zahtevam v Evropi," pa do njegove zadnje izjave, ko je dejal: "Jaz nimam nobenih interesov v ameriških deželah."

* * *

Adolf Stanovitni — ki je prevaral vse svoje prijatelje in zaveznike, od Gregorja Strasserja pa do razžaljenega in ponižanega malega Cezarja, ki pobira danes drobtine, padajoče s Hitlerjeve mize.

* * *

Adolf Dobri sosed — ki je razposlal svoje oportunistične somišljenike po vseh deželah, katerih naloga je, podminiranje in špijoniranje, ubijanje in uničevanje, ko napoči pravi trenutek; ki je povrnil dobroto drugih dežel, ki so vzele v svoje meje nemške sirote ter jih hranile in vzgojevale, z bombami iz svojih letal, ki so pobijale dobrotnike nemških otrok.

* * *

Adolf Odpuščajoči — ki ima že dve leti zaprtega dr. Šušnika, ki si je prizadeval, skleniti častni mir s Hitlerjem.

* * *

Adolf Vreden zaupanja — ki je ukazal zapreti, terorizirati ali ubiti vsakega svetovalca, kateri si je prizadeval, odvrniti ga od pota destrukcije, ki je ukazal pobiti svoje najboljše prijatelje, svoje podpornike, svoje generale.

* * *

Adolf Mehkosrčni — ki je, stoječ med razvalinami Varšave, odkoder so odpeljali stotine mrtvih, zaplakal: "Oh zakaj, le zakaj so me prisilili, da sem ukazal storiti vse to?!"

* * *

Adolf Humanitarni — ki je izpopolnil slavno bojno mašino, ki bombardira odprte vasi in ustvarja begunce iz njihovih ubogih ljudi, ki si ne morejo pomagati.

* * *

Adolf Osvoboditelj — ki je obljubil delavstvu boljši svet, pa je v isti sapi uničil njegove zadnje pravice; ki je prostituiral znanost in vedo ter sestradal svoje ljudstvo, da je mogel zgraditi svojo pošastno mašino groze; ki je degradiral v očeh sveta vsak pošten in dostojen instinkt svojega ljudstva.

* * *

Adolf Pravični — zapomnite si ga dobro, kajti njemu enakega ne bo najbrže nikoli več videti na pozornici sveta.

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik Slovenske šole SND

Cleveland, O. — Piknik Slovenške šole S. N. Doma. — Po dolgi in precej občutni zimi je vendar končno nastopilo poletje. Spomladi itak nismo opazili, ker je bilo vedno neprijetno in hladno vreme. S toplimi dnevi, ki smo jih končno deležni v krasnem juniju, se vsako nedeljo ogledujemo, kam bomo šli. Vsako nedeljo se vrši večje število društvenih piknikov in izletov v naravo, da si človek lahko poljubno izbere, kjer misli, da bo s svojo navzočnostjo največ koristil ideji, okoli katere se narod zbira.

Eden najvažnejših izletov v poletju je brez dvoma piknik Slovenske šole S. N. Doma na St. Clair Ave., in tak piknik se letos vrši v nedeljo 23. junija na Močilnikarjevi farmi, kot vselej poprej. V nedeljo je torej dan, ko bi morali priti vsi clevelandski Slovenci na plan in se pridružiti tej narodno velepomembni ustanovi.

Slovenska šola je s 1. junijem letos zaključila 16 letnih sezon pouka v slovenskem jeziku. V teh letih je mnogo učencev in učenk obiskovalo razrede, od katerih je danes že precejšnje število tudi očetov in mater. Več ali manj so se ti učenci okoristili s poukom, ki so ga zajemali v Slovenski šoli. S sigurnostjo lahko trdim, da je Slovenska šola mnogo koristila našim društvom in domovom, ker je dosledno budila in vzdrževala vsa ta dolga leta narodno zavest. Pletla je vez, ki druži starše in njih otroke; vez, ki druži družine in slovenska društva, Domove in druge ustanove. Storila je, kar se je v skromnih in danih razmerah moglo storiti za poživljenje in ohranitev slovenskega jezika in narodnih običajev. Učenci Slovenske šole so predstavili na odru S. N. Doma številne, krasne igre in razne druge zanimive točke v teh letih, s katerimi je mladina ponovno in ponovno dokazala, da je sposobna in voljna nadaljevati naša započeta dela na kulturnem in drugih poljih. Slovenska šola je ustanova, ki je mnogo pripomogla k temu, da se naši mladi ameriški Slovenci ne sramujejo nikjer in pred nikomur javno povedati, da smo Slovenes. Ponosni so na vse, kar imamo dobrega in lepega v naših društvih in raznih Domovih, pa tudi mi smo lahko ponosni na našo mladino, ki v veliki večini ubira prave korake in se pridno uveljavlja v ameriškem javnem življenju v vseh mogočih panogah.

To naše stremljenje, ki ga vrši Slovenska šola S. N. Doma na St. Clair Ave., pa potrebuje tudi nekaj moralne in finančne podpore od strani naroda, da moremo nadaljevati s koristnim delom. Zato Slovenska šola priredi letno po en piknik, ki je posvečen mladini in na katerega poset se vabi slehernega zavednega Slovenca in Slovenko iz Clevelanda in okolice, ne samo starše učencev, ker ti že storijo po večini, kar veleva jim srce. Piknik Slovenske šole bi moral posetiti vsakdo, ker gre se res za koristno stvar. Naš narod je zgradil do sedaj že mnogo lepega in koristnega v Ameriki, zato upam in pričakujem, da bodete tudi v nedeljo pokazali z obilnim posetom piknika, da ste še vedno pripravljeni nekaj žrtvovati za dobre namene.

Povedal sem že, da se piknik Slovenske šole vrši v nedeljo na Močilnikarjevi farmi. Prične se že ob 11. uri dopoldne. Gospodinjski odsek S. N. Doma ima v oskrbi kuhinjo, torej same dobre stvari, s katerimi se vsak krulječi želodec zadovolji. Vrle žene in dekleta že sedaj pripravljajo stvari, s katerimi bodo na gostoljuben, slovenski način postregle vse goste, ki se bodo pri njih zglasili. Poznana tri-peresna deteljica od društva Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ, Krist Stokel, Anton Wapotič in William Candon, bodo natakarji in vam bodo postregli z okrepčujočo hladno pijačo; pa ne samo ti, tam bodo istotako še drugi naši pridni natakarji, zastopniki raznih društev v Prosvetnem klubu, ki bodo istotako postregli vsem na pravi prijateljski način. Za vse bo preskrbljeno, da se bomo vsi dobro zabavali in obenem bomo nekoliko pomogli blagajni Slovenske šole.

Za ples bodo igrali fantje Eddie Zay orkestra, ki so že dobro poznani, dasi so še mladi, po svojem izvrstnem igranju, ki ustreza vsem, mladim in starejšim.

Družina Stefanič iz 1426 E. 172nd St. je poklonila Slovenski šoli dvoje prijaznih četveronožnih živali, ki jih bomo oddali srečnemu posetniku piknika. Velikodušni družini se Prosvetni klub in direktorij S. N. Doma iskreno zahvaljuje za dar. Pričakuje se tudi nekaj potic, kot je že običaj iz prošlih let, da jih bodo spekle dobre mamice in gospodinje v korist šoli.

Za prevoz na piknik se je najelo veliki bus od The Cleveland Railway Co., kjer je sedežev za 40 odraščenih ljudi, otrok gre notri še dosti več. Prevoz na obe strani bo 25c za odraščene; za otroke ki zavzamejo sedeže, 10c; učenci Slovenske šole, v kolikor se ne odpeljajo s privatnimi avtomobili, bodo vožnje prosti. Bus pride pred S. N. Dom na St. Clair Ave. ob 12:30 popoldne in odpelje ob 12:45. Glejte, da boste točni na mestu, da ne zamudite, ker bus ne bo čakal na posameznike. Bus se vrne iz piknika, odpelje iz farme ob 7. uri zvečer in razloži ljudi pri S. N. Domu na St. Clair Ave.

Priporočljivo je, da si rezervirate prostor na busu v naprej in tako sodelujete z vodstvom piknika; to vsled tega, ker, če bi se priglasilo dovolj ljudi v naprej, kot jih more iti v en bus, bi najeli še drugi bus. Zato priporočam, rezervirajte si vožnjo na busu do petka, 21. junija zvečer, potem ste lahko gotovi udobnega sedeža na obe strani. Zglasite ali telefonirajte v urad S. N. Doma, Mr. John Tavčarju, kjer boste lahko dobili vsa pojasnila in vožnji listek.

V slučaju, da bi bilo deževno vreme, da nikakor ne bi kazalo obdržati piknik na farmi, se bo isti vseeno vršil v "annexu" in avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave. Zato bodite pripravljeni za piknik Slovenske šole v nedeljo, pa naj se isti vrši kjerkoli. Na svidenje!

Erazem Gorshe, tajnik
Prosvetnega kluba SND.

Dom Zapadnih Slovencev

Prva obletnica narodnega doma na Denison Ave.

S 25. junijem tega leta se konča leto, odkar se je otvoril deveti Slovenski narodni dom v Clevelandu in okolici.

Dom Zapadnih Slovencev obhaja svojo obletnico s piknikom v nedeljo 23. junija v lastnih prostorih na 6818 Denison Ave.

Veliko dela je bilo dokončanega v tem letu, dosti popravil in izboljšanj v prostorih je bilo izvršenih. Lep vrt, kegljišča za balincanje, zunanja bara, lepa plesna dvorana, vse to ugaja vsem, kateri se udeležujejo piknikov.

Direktorji in delničarji doma vabijo cenjeno občinstvo širom Clevelanda, kakor tudi delničarje drugih domov, člane pevskih zborov in društev, vse delničarje in prijatelje, da se vdeležijo te naše slavnosti in s tem pripomorejo k boljšemu uspehu in povišku blagajne našega doma.

Igrala bo izvrstna godba F. Krištoff in za vse drugo potrebno bo pa skrbel odbor.

V naprej se zahvaljujemo za vdeležitev in na svidenje v nedeljo 23. junija na naših prostorih na 6818 Denison Ave.

P. S. Vsi delničarji in prijatelji, ki se pripeljejo z avtomobilom, so prošeni, da vpoštevajo navodila osebe, katera ima v oskrbi prostor za parkanje avtov, kajti dotični prostor, ki nam je na razpolago za parkanje, ni last našega doma, temveč sosednega Equestrium Co., kateri so pošteno sodelovali z našimi člani.

Torej prosimo vdeležence, da to storijo in s tem pomagajo domu imeti prijateljske odnošaje s to skupino.

Društva ali klube pa prosim, da postavijo eno ali več oseb, da skrbijo za tak red, kadar imajo piknike ali veselice. Hvala.

Carl J. Samanich,
tajnik

Piknik društva "V boj" št. 53 SNPJ

Cleveland, O. — Ura je deset zvečer, in na naših cestah po Nottingham - Collinwoodu, še ni cestnih luči. Zunaj grmi, in se pripravlja k dežju. Izgleda pa, da se pripravljamo, če bi slučajno invadiral Adolf Hitler, belo Ljubljano, in novo zgrajen "Ice Cream parlor na East 185th St. in Keelder Ave. Radi tega smo menda v temi nocoj 18. junija. Je dobro, da se človek pripravi za vsako potrebo, posebno še če je ista potrebna.

Potrebno je tudi, da se pripravite za v nedeljo, da posetite piknik, ki ga bo priredilo dr. "V boj" št. 53, SNPJ, na farmah clevelandske federacije tudi Slovenske narodne podporne jednote. Saj je društvo tudi samo prispevalo svoj delež k nakupu teh pikniških prostorov. Sedaj je že tudi pričel padati dež. Ali mi upamo, saj odbor, ki že sedaj vse pripravlja, za piknik, tudi dela pogodbo z stvarnikom narave, da bi angelcem prepovedal v nedeljo 23. junija, z škrofenjem v Cuyahoga, in Lake okrajih, ker ima ravno ta dan društvo, ki se rado bojuje svojo zabavo. Mi želimo, da nas oni nad nami usliši, in bo krasen dan za piknik.

Odbor je preskrbel tudi "Chartered Coach", po domače rečeno bus od Cleveland Railway. Prostora bo za petdeset "pasažirjev" 32 je sedežev Bus se bo ustavil pri Slovenskem delavskem domu točno ob 1:00 popoldan in mi želimo, da vi čakate ta bus, ki se ga želite poslužiti kot vožnjo. Vožnja bo ceneje kot če bi vozili svoj avtomobil. Stalo vas bo za oba kraja samo 25 centov, ali pa samo tja. Vsak ko vplača svoj kvarter, bo dobil return listek, ki bo veljal za nazaj. Domov vas popelje bus ob 8:00 zvečer, ko bomo nehali plesati.

Vse drugo, ki se je in pije se bo dobilo na prostorih. Če pa zna ona kaj boljšega speči za svojega, ki ga ima rada, tudi dobro, pa naj kar sabo prinese.

Kako se pride tja?

Vzemite cesto št. 6, ali Chardon, ki je južno od Euclid Ave. na hribu, ki ste vozili včasih k Močilnikarju. Ko boste prevozili 14 milj od Nottingham ceste boste šli iz hriba v dolino, in v dolini je stranska pot, ki se iz Clevelanda zavije na desno, tam je tudi napis SNPJ, in kmalu boste na pikniku. Stranski poti pravijo Heath Rd.

Na piknik greste lahko takoj zjutraj, če se vam ljubi. Kuharice bodo tam še pred poldnem. Godba pa bo igrala s pričetkom ob treh popoldan.

Kdo pa to piše boste rekla? "Jaz" Frank Barbič, saj me poznate ali ne? In če me ne, pridite tja, in se bova tam spoznala.

Frank Barbič

Aktivnosti zadružne farme SNPJ

Zadnjo soboto je bilo zopet živahno na izletniških prostorih društev SNPJ. Urejevali smo turistične kabine in druge stvari. Sledeči bratje SNPJ so pomagali: Zaverl, Črtalič, Kranjčevič in njegov sin, Trebec in Mramor, vsi od društva št. 5 SNPJ. Zorko, Virant in Suhadolnik od društva št. 126, Šusteršič, Stefančič in Koporc od št. 142, Gorjanc in njegov sin od št. 53, Tonny Adam od št. 590, Henry Blaško in Andy Božič od št. 312. Vsi so pridno delali!

To soboto gremo zopet na farme in sicer bomo kosili travo. Torej, kosci vkup! Z avtomobilom se bomo zopet odpeljali iz pred Narodnega doma v soboto ob sedmi uri zjutraj.

Na farmi smo tudi postavili takozvani "flag-pole". Postavil ga je poznani agilni tajnik od društva Loyalites 590 SNPJ, Frank Cheligoy. Pri delu mu je pomagal njegov oče, ki je tudi priden kosec.

Ta teden so na farmi na počitnicah članice krožka št. 2. Z njimi je njihova svetovalka sestra Simčič. Brez dvoma se dobro počutijo v prosti naravi.

Kdor koli želi prebiti nekaj dni v prosti naravi in svežem zraku, lahko najame kabino na izletniških prostorih SNPJ.

V imenu odbora se zahvaljujem tudi sestri Candon in Strle, ki sta podarili nekaj pohištva farmi.

ŠKRAT

Na poti do vseučilišča je pesnik Uhland opazil slabotnega vajenca, ki je s težavo potiskal naložen ročni voziček po vegasti ulici navzgor. Na pol poti deček ni mogel več naprej. Uhland je pristopil in mu pomagal. Z združenimi močmi sta voziček zvlekla na vrh.

"Kaj si je neki mislil tvoj mojster, da te je poslal na to pot s tako težkim tovorom?" je menil pesnik.

"Mojster je dejal: Le pojdi, bo že prišel kakšen osel, da ti bo pomagal", je odgovoril vajenec.

Tanki rešujejo letalce

Pri zračnih borbah dne 15. maja je bil južno od Sedana sestreljen nemški bombnik. Izstrelek je zadel naravnost v motor in letalo je bilo prisiljeno pristati za postojankami na francoskem ozemlju. Posadka bombnika je štela štiri može. Dva od njih sta bila ranjena, dva sta ostala nepoškodovana.

Neranjena letalca sta odnesla ranjena tovariša v bližnji gozd, nato pa sta skušala zažgati letalo. Toda ta poskus se jima ni posrečil. Morala sta napeti vse sile, da sta prišla do vžigalic. Res se jima je nato posrečilo zažgati bencinski tank, toda v tem se jima je tudi že približalo prebivalstvo, oboroženo z gorjačami in lovskimi puškami. Neranjena letalca sta se ubranila napada s svojimi pištolami. — Končno sta se umaknila globoko v gozd.

Nemški tanki so opazili zasilni pristanek letala in so se zaradi tega spustili daleč za francoske črte. Trem se je posrečilo, da so dospeli tik do kraja, kjer sta ležala ranjena pilota in njuna tovariša. Francoski oddelki so bili sicer kmalu za njimi, toda Nemci so medtem že naložili letalce in so se z njimi vrnili nazaj k svojim oddelkom.

ZA DELAVSKI MIR

Prošli teden se je na povabilo predsednika Roosevelta mudil v Beli hiši predsednik Ameriške delavske federacije. Domnevalo se, da sta govorila o možnosti sporazuma med AFL in CIO. Par dni kasneje se je mudil v Beli hiši tudi podpredsednik CIO, Sidney Hillman, ki je zastopnik delavstva pri narodni obrambni komisiji.

Torej, ne pozabite, v soboto nas čaka še veliko dela, zato se vsi, ki se zanimate za izboljšanje teh prostorov, prijavite za delo.

Milan Medvešek

Carniola Tent 1288 The Maccabees

VAŽNO NAZNANILO

Naznanjam vsem članom, Makabejcem št. 1288, da se vrši redna mesečna seja v nedeljo dne 23. junija t. l. v SND., dvorana št. 1 pričetek ob 9 uri dopoldne.

Nujno se apelira na vse one člane, ki imajo posojilo na svoje zavarovalne police, da se te seje gotovo vdeležijo, ker je jako važno, da se jim glede teh posojil pojasni, kar bo le v njih korist.

Torej člani, kateri imate posojilo na svoje certifikate, pridite na sejo, da se Vam pojasni, kako zadeva stoji. Ako se ne zanimate za to obvestilo, ni treba pozneje kritizirati tajnika, češ, da se Vam ni dalo vedeti kako stvar stoji.

John Tavčar, tajnik

"CARNIOLA ITALIANA"

Poročilo o knjigi univ. profesorja za gospodarsko-pomorske vede, Franceska M. Cianciulli-a, ki nosi naslov: "Carniola Italiana."

Že naslov knjige "Italijanska Kranjska" je zelo zanimiv. Še bolj je zanimiva njena vsebina, ki zasleduje v glavnem namen, da prepriča Italijane in Srbe, da spada skoro vsa Slovenija od Maribora do Reke politično, kulturno, priridno - geopolitično in zlasti še gospodarsko pod Italijo. Zelo zanimiv je zemljevid, ki je natisnjen na koncu knjige.

Čeprav je knjiga lahkomiselna in malomiselna, malo znanstvena, vendar zasluži vse naše pozornosti, ker je politično le to važno, da je Mussolini dovolil njen natis vprav v času, ko so se v tisku razširile vezi, Italije z Madžari, o njeni garanciji za neodvisnost in nedotakljivost meja Madžarske, o kandidaturi italijanskega princa za prestol v Budimpešti in zlasti še, ker vemo, da je to trajni zgrabljiv cilj Italije. Tudi ni brez pomena, da piše Gayda v zadnjih dneh o potrebi razširitve nacionalnega teritorija Italije, češ, da je italijanski narod v zadnjih 69 letih od 1871 narastel za 18,000,000 prebivalcev, od 26,000,000 na 44,000,000 in da bo štel v letu 1980: 66,000,000 duš, dvakrat več kot Francija, ki bo tedaj štela le 32,000,000.

Za nas Slovence je pa politično najvažnejše dejstvo, da je Italija sama problem Slovenije in Slovencev postavila zopet v mednoridno diskusijo, čeprav v neuradni obliki.

Pisatelj je posvetil svojo knjigo "svoji hčerki, blond-rožnati deklici, katere ime se glasi: Lubiana".

V par stavkih naj orišem vsebino te knjige, vsekako politično zanimive:

Takoj v početku besedila — "Carniola Italiana" piše: "Ena izmed baštardiranih meja po versajski demokraciji je bila ona italijansko - jugoslovanska", češ, da je tedaj vladal suvereno nacionalni princip.

Nato razpravlja o tem, kakor je 20-letna povojna zgodovina dokazala, kako negativno se je izkazala taka aplikacija narodnega načela. V 20 letih se je brez vojske že mnogo popravilo, kar je bilo protiprirodnega na versajski pogodbi.

Nato pravi:

"Danes pa ostanejo še obširne evropske pokrajine, ki stremijo po svoji boljši politični uredbi, po taki, ki nudi prebivalstvu večje blagostanje s pomočjo bolj široke in lažje izmenjave njegovih izdelkov."

"Je škodljivo, nepolitično, negospodarsko postavljati meje v prirodni ambient, v katerem se določeni narod izživlja po enotnosti in povezanosti interesov, prava, vere, zgodovine."

"In to so elementi, ki sestavljajo pojem naroda, imperativno pojmovanje, ki se dviguje nad vse etične izvore in ki prav nič ne uvažuje jezikovni element." (zgled Švica).

In sedaj pride pisatelj do jedra, ki mu leži na srcu in pravi: "Ena izmed pokrajin, ki ji je treba dati definitivno politično gospodarsko obliko je "Il Veneto", je Benečija. Pod Nemčijo razumem ono obširno evropsko pokrajino, ki obsega današnjo Tridentinsko Benečijo, Venezio, Eurgeneo, to je pravo Benečijo z Benetkami, Julijsko Benečijo, Julijsko Krajino, to je našo Primorsko in Kranjsko, v kateri pokrajini so brezdvoma najbolj slavno ime zaradi starosti Benetke."

Za tem riše pisatelj meje te pokrajine (Benečije), ki je razvidna iz zemljevida. Po njegovem gre meja benečije do Brenerja, nato pa po vrhovih Alp do Spilfelda in od tu pada v ravni liniji od Bratislave do Reke.

Zanimivo in važno je, kar pravi za tam:

"Zato bodimo previdni z geografijo in ne smatramo Julijskih predalp za naravno mejo Italije, kajti v tem slučaju bi bilo bolj sprejemljivo priznati za naravno mejo Italije, na zapadu Varo in na vzhodu Soču, tako, da bi v tem slučaju Istra bila izven te meje, in bi Trst oziroma njegova luka, pomenila naravno mejo Italije. In prav ta zmotna meja je bila za dolgo let med Italijo in Avstrijo."

Nato preide pisatelj na zgodovino Benetk in Kranjske, ki ji seveda mora delati veliko nasilje, če hoče dokazati zgodovinsko pripadnost Primorskega in še zlasti Kranjske, Italiji.

Čeprav sam ugotavlja, "da je Kranjska zaledje Trsta, ena izmed italijanskih pokrajin, ki jo je politična konstitucija vsega zgodovinskega razdobja od 476 do 1918 prisilila, da je bila avstrijska, to je ne benečanska, kajti samo k tej sili bi mogla spadati: in tako je Trst prestal posledico konstitucije in eksistence dunajske monarhije, ki mu ni dopustila, da bi živel isto življenje, kakor Piza, Genova", ga 1500 letna zgodovinska resničnost prav nič ne prepričuje, da celokupna Slovenija prav nič ne spada v Italijo.

Za tem preide velik "znanstvenik" k Srbom in pravi: Srbija, nacija, ki je bila podvržena Turkom, je bila zadnji izmed treh srednjemorskih polotokov, ki je zrastel v nacijo, ki je dobila pomoč v svoji sosedi Italiji: obe naciji sta morali rešiti svoj narodni problem z Avstrijo."

Omenja nato velik bratski, idealni in čustveni duh, ki je vladal med Italijo in Srbijo v 1915 — 1918 letih.

Nato sledijo važna izvajanja: "Ogrska, Italija in Srbija morajo še likvidirati vsaka svoj del." Ogrska še ni dobila Slovaške.

Za nas je važen tale stavek: "Zaradi nerazumevanja tega, kar resnično pomeni nacija, v smislu, ki smo ga zgoraj razvili, se je l. 1918 Kranjska ustalila v novi državi S. H. S. in se je razglasilo italijanstvo Dalmacije. Samo da bi se ustvaril močan rival na vzhodu Italije, se je dovolila priključitev Kranjske k trojni državi." Nato napada Francijo in omenja pogodbo med Italijo in Jugoslavijo iz l. 1937 in nadaljuje takole: "Zato je danes mogoče Italijanom in Srbom, da si postavijo vprašanje pravičnih nacionalnih meja in rešiti problem tako, kakor odgovarja očitnim obojestranskim interesom." Iz groba kliče na pomoč še Nikolaja Tomasea.

Le za italijanske interese vneti možiček se poda na to na gospodarsko polje in vzklika: "Veneto, od Adiže do Kvarnera, tvori nerazdružljivo ozemlje iz gospodarskega vidika in njegovo prebivalstvo do alpskih vrhov Brenerja, Karnijskih alp in Karavank imajo zgodovino, pravo in interese skupne."

"Zgodovina tega ozemlja je prav tako italijanska kamor ona Piemonta in Sicilije."

a) V tej pokrajini, ki je severni vzhod Italije, je prebivalstvo italijansko . . .

Skupine Slovencev, ki bivajo v Kranjski so Italijani, ki so obdržali posebno rasno karakteristiko, povzročeno po slovanski poplavi, ki je vdrla v Illirijo."

Še fantazira malomiselni mož:

"Tem skupinam slovanskega izvora ni dopustila najprej geografija in za tem zgodovina, da bi se zlili v italijansko gmoto tako, da se v tekočem stoletju še niso zbrisale karakteristične originalne posebnosti rase, ki je bila barbarska."

b) "Ne glede na to, predstavljajo Slovenci narodno manjšino, ki je postavljena na meji velike gmote italijanskega naroda."

c) "Jezik, ki prevladuje v Venetu je italijanski, tako, da je slovenski, latinski in nemški jezik, ki ga govorijo obrobne skupine, bivajoče v bolj goratem ozemlju, smatrati za isto, kakor francoski, ki se govori v nekaterih goratih krajih Piemonta."

"Edina vera je katoliška."

"Ljudstvo Veneta mora po naravi izpolniti posrednika med morjem in Germanijo, njegovim ekonomskim zaledjem . . ."

"V tekočem stoletju so se države radikalno spremenile v tem delu Evrope:

Avstrija se je priključila Nemčiji in Julijska Krajina k Italiji. In Kranjska?

c) Z malenkostjo so se aplicirali principi nacionalnosti, da je prevladal, neopravičeno, princip etičnega izvora zato, da se je Kranjska združila z državo S. H. S. Ni se upošteval ekonomski princip, ko je bila Kranjska odrezana od Veneta." Ntto dokazuje plemeniti mož tudi pripadnost Koroške k Italiji!

Tu sledi melanholičen vzdih velikega znanstvenika: "L. 1918 je bila Kranjska po tolikih stoletjih skupnega življenja odrezana od Julijske Krajine, tako, da se je znašal Trst v takšnem položaju, kakor bi se znašla Genova brez Lombardije in Monferrata!" Torej po mišljenju tega "plemiča", bi se morala uničiti svoboda enega celega naroda zaradi Trsta; kako mnogo bolj preprosta resnica za vsake normalne možgane je, da naj deli Trst svojo gospodarsko usodo s svojim naravnim zaledjem, Slovenijo.

In tu sledi za nas važno priznanje: "In zaradi tega se ne smemo čuditi, da postoji v Julijski Krajini, ob današnji razmejenosti nacionalnih meja, slovanski iredentizem, niti nad jugoslovanskimi aspiracijami zanjo (Julijsko Krajino) in nad morebitno hazardno predrzno nemško intervencijo v Kranjski.

(nadaljevanje)

Samostojno društvo Ložka Dolina

Uradniki za leto 1940 so sledeči: predsednik Frank Baraga, 1160 Addison Rd.; podpredsednik John Krašovec; tajnik Fr. Bavec, 1097 E. 66 St.; blagajnik in zapisnikar John J. Leskovec, 13716 Darley Ave.

Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu št. 4, staro poslopje.

Društvo sprejme nove člane od 16 leta do 45 leta s prosto pristopnino ter zdravniško preiskavo.

Društvo plača $200.00 smrtnine in $7.00 na teden bolniške podpore za $1 mesečnine. Za sprejem ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki.

Za nadaljne informacije se obrnite na društvene odbornike.

Delo dobi

Pošten delavec dobi delo na malem posestvu. Plača po dogovoru. — Za naslov se poizve v uradu tega lista ali pokličite HEnderson 5311.

Naprodaj

Proda se gostilna na dobrem prometnem prostoru, 1188 Norwood Rd. zaradi bolezni. Ima dovoljenje, D 1 in D 2. — Kdor želi, naj se oglasi na zgornjem naslovu za več pojasnila.

IŠČE SE

Išče moža za prodajati premog. Visoka provizija. Stalno delo za pravega moža. Vpraša se pri VULKAN COAL, 1900 Scranton Road.

Ribe

Vsak petek serviramo ribjo pečenko, v soboto pa okusne piščance in hladno pijačo. Za zabavo igra izvrstna godba. Zraven tega lahko dobite lepo darilo vsako soboto. — Se priporočamo.

Viktor in Josephine Kosic
1245 EAST 55 ST.

Mi damo Eagle znamke

THE MAY CO.

LEPE BELE ROČNE TORBICE

za vaše poletne obleke, ki izgledajo kakor "fresh-from-a-band-box"

Alligator grains . . . puffettes s šivanjem različnih barv . . . smooth grains s črnim šivanjem. Našli boste mnoge različne vzorce kakor "underarms, žippers, top-handle and envelope." Izberite sedaj in veselite se celo poletje.

1.00

Sprejemamo telefonska in poštna naročila

HANDBAG . . . STREET FLOOR

OHIO CONCORD WINE — For limited time
GALLON — Bottle & Tax paid — 90c
50 gal. barrel tax paid — $28.50
MANDEL'S WINERY B-W 215
821 E. 222nd St. KEnmore 3445

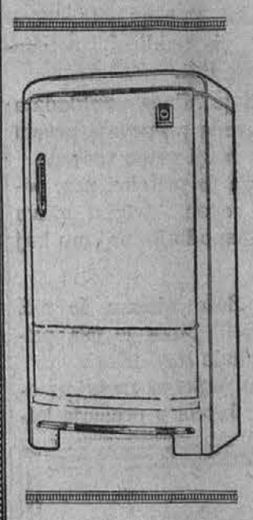

1940 FRIGIDAIRE LEDENICA

Vsa porcelanasta, se je prej prodajala najnižje za $204.50, sedaj samo

$157.50

Nikdar niste imeli prilike kupiti vso porcelanasto Frigidaire za tako nizko ceno. Dobite jo na lahka mesečna odplačila ali na brezplačno preizkušnjo.

Drugi modeli družinske velikosti
$112.75 in več

Norwood Appliance & Furniture
6104 ST. CLAIR AVE.
819 E. 185th STREET

ŽALOŽITE SE SEDAJ . . . ZA CELO POLETJE

"CALVERT" TURŠKE BRISAČE

20x40 inč mere regularno 25c	*22x44 inč mere regularno 29c*	*24x46 inč mere regularno 39c*
5 za $1	**4 za $1**	**3 za $1**

Mehke, upivne, dolgo uporabne brisače . . . mere pripravne za vsakovrstne poletne porabe . . . za porabo v "cottage" . . . ali za doma. Dobro tkane. Izbero imate v mnogih barvah z različnimi robi.

Sprejemamo telefonska in poštna naročila. Pokličite CHerry 3000

(poštnim naročilom dodajte 3% Ohio Sales Tax)

The May Co. . . . Domestics . . . Fourth Floor

THE MAY COMPANY

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku . . .

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO ŠE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVIJE POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto $3 — za pol leta $1.50 — za 4 mesece $1

Kdor tekom kampanja pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK
6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM . . .

'Enakopravnosti'

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat zatečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po **10c** vsako. Pošiljamo tudi po pošti. Za poštnino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler so še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

JANEZ JALEN: 14

CVETKOVA CILKA

ZGODBA

Česminovo grozdičje

Zemlja je globoko in trdo premrznila. Po vsej vasi je grmelo, kadar so vozniki peljali visoko naložene vozove hlodov s Pokljuke na Bistrico. Nova krtina se kar nobena več ni pokazala. Krt ni mogel riti. Mrzlina ga je potisnila v globino: Na drevje se je nekatero noč obesilo toliko ivja, da se ves dan ni osulo. Na tla pa je primrzovala slana na slano. Breznik in Jelje, Macesnovec in Ozebovica so bili videti od daleč, kakor bi jih bilo zapadlo, toda sneg kar ni hotel pasti. Vozniki so nosili že za maše, da bi ga izprosili. Sonce se je prikazalo kvečjemu za nekaj ur. Sijalo je od daleč in po strani in kar skoraj nič ni grelo. V osojah je bilo tako mraz, da bi človek še drv ne cepil rad v senci.

V Cvetkovem Lazu nad vasjo je okrog poldne slana skopnela. Ker je kuriva za gorkoto bolj primanjkovalo kakor ne, sta stopila oče in Cilka po južini v senožet, da podrobita in v butare povežeta hosto, ki je ostala od dveh smrek in velikega macesna. Viktor jih je bil na jesen posekal in prodal. Govorila sta le najpotrebnejše, se ni nikomur posebno ljubilo spuščati se v pogovor.

Pusto sta peli sekirici vsaka na svojem štoru. Suho je pohrstevala hosta. Počasi je minevalo popoldne. Cilka in oče sta pa hitela.

Butarice so bile povezane in zložene v krado, dneva pa je ostajalo še za dobro uro.

"Ko bi še malo grmovje posekala?" je vprašujoče pogledal oče Cilko.

"Le," je kratko pritrdila zamišljena gospodinja.

"Česmin kar mora proč," je skrbel oče. "Pšenico je vsejal na njivo. Kaj prida v Lazu tako ali tako nikoli ne plenja, če se je pa še rja loti . . . Ali res ne ve, da česmin trosi rjo v žito, ali le nič ne vidi?" Stari Cvetek je bil nejevoljen na Viktorja.

"Vidi že. Včasih še take reči, ki jih ni. Le ne spomni se ne. In prenerad prime sam za drobna dela. Če jih pa namesto njega brez njegove vednosti kdo drugi opravi, mu pa spet ni prav," je Cilka bolj poznala mladega gospodarja kakor oče.

"Prav gori, prav doli," se je zmeraj bolj razburjal Blaž. "Če se mladi premalo briga, se mora pa kdo drugi. Ti se ne lahko. Ne maraš prepira. Pa se mu boš tež ko ognila. Jaz se pa bom, čeprav mi še stokrat namigne, naj stari nikar ne vtika nosu v pospodarstvo. Ooo, jaz osel! Pa še opozorila si me pred dvemi leti."

"Na kaj sem vas opozorila?"

"I no, kako naj prepišem," Jezen je nasadil sekirico v štor.

Cilka je samo skomizgnila z rameni. Spomnila se je, kako divje je pred dvema letoma Bajtnikov Janez na Goreljeku največ zavoljo očeta zapodil sekiro v stari gaber.

Oče pa se ni nehal jeziti na samega sebe: "Še zase sem premalo poskrbel. Tebi sem pa izgovoril, da je komaj besede vredno. Kakor bi me bil zagovoril, tak sem bil. Za ped naprej nisem znal pomisliti, če se kaj zgodi."

"Kaj bi se pa še zgodilo, ata?" je Cilka vprašujoče nagnila glavo.

"Kupčije z lesom se je lotil."

"Včasih menda kar dobro zasluži. Vsaj pravi tako."

"Včasih. Pa mar ne veš, da je kupčija tudi goljufija?"

"Že marsikomu so prodali grunt."

"Mar misliš, da se Viktorju kaj takega ne more primeriti?"

"Naj se mu! Ga bo vsaj prevzetnost minila."

"Kaj bo pa s tabo?" je zaskrbelo očeta.

"Nič. Služit pojdem."

"Cilka! Od dne do dne je bolj narobe med vama."

"Šele čez dve leti vidite. Bilo je pa koj prve dni vse narobe in nikoli se ne more več obrniti na prav."

"Cilka, ne očitaj mi!" je zaprosil oče.

"Nič vam ne očitam. Je pa, kar je." Cilka je odtrgala z gole česminove vejice rdeč grozdek in zanesla podolgovato jagodico v usta. Hitro je spet izbrusila trpko kisli sadež.

"Moj zakon je prav česminovemu grozdičju podoben. Na zunaj je lepo, učiteljica Karla je znala celo stanovanje okrasiti z njim, v resnici je pa neužitno, kislo . . . "

Zamahnila je s sekirico in odsekala vejo tik pri korenini. Kakor rejena, temnordeča pšenična zrna so se ji osule od slane oparjene jagodice k nogam.

Česminov grm je legal na porjavelo travo. Cilka je premalo pazila. Zbodla se je. Slano, ki jo v senčnem zatišju sonce ni moglo pobrati, so poleg česminovih jagodic pordečile tudi kapljice Cilkine krvi. Cilki se je zazdelo, da ji kri že dve leti tako odteka. Počasi, po kaplji, ena za drugo, dokler ne pade zadnja na tla. Cilka si je zaželela, da bi že skoraj iztekla vsa.

Že na svatbi sami se je Viktor silil, da se je kazal veselega. V resnici je pa sedel kakor na trnju. Vse premalo je mogel pokazati, da je iz doline in celo Ravnikov. Najbolj so ga pa zbodle Mincine besede o narejeni roži in živem šopku. Od takrat naprej Minci nasprotuje, kjer le more.

Kakor bi pomenilo, se psa nikakor nista mogla privaditi drug drugemu. Cezar je bil ves divji na Tigra. Najrajši bi ga bil kar raztrgal. In ko ga je do krvi oklal, se je Viktor razjezil in hotel Cezarja ustreliti. Domače je njegova grožnja hudo prizadela. Kar spogledali so se. Nihče ni vedel kaj reči. Viktor je segel po puško. Oče je pa vzel čedro iz ust, jo vtaknil v žep in pljunil, kakor bi se mu bil tobak za vselej prigrajal: "Le, če misliš, da bo prav," je revsknil. "Pravico imaš. Tudi pes je sedaj tvoj. — Pred kratkim je bilo pa še vse naše." Užaljen je odšel in zadrlesknil vrata. Minca se je pa spustila v jok. Da je Cezar njen, je hitela pripovedovati, da ga je ona prinesla kot majhnega zavaljenčka od Robarja in da je bil prej pri hiši kakor Tiger, da naj Viktor kar Tigra ustreli, če mu ni prav. Minca je umolknila. Vsi pa so vedeli, da podi Viktorja od hiše. Viktor je jezo potlačil in obesil puško spet na steno. Zvečer pa je Minca po Rozalkinem nasvetu odpeljala Cezarja nazaj k Robarju, kjer so bili pred kratkim prišli ob svojega psa. Martin se ga je razveselil, kakor bi mu bil kdo podaril žrebe. Kar ni vedel, kaj bi Minci dal zanj.

Cilka tudi Rozalkine poroke — koj po božiču za njeno je bila — ne bo nikoli pozabila. Na svatovščini se je Viktor še dobro znal prikriti. Premagati se pa ni mogel, da bi koj drugi dan ne oponesel očetu. Grizlo ga je najbolj to, ko je videl, kako sta se Martin in Rozalka rada vzela. Njemu so pa pogledi vseh pravili, da se je le vsilil k Cvetku.

Da je on tiščal za njo in ne ona za njim, je morala Cilka Viktorja opomniti koj prve dni po poroki. Ni bilo prav. Ušla ji je beseda. V dno duše ga je zabolelo, kakor bi vsakogar. Pa naj bi nikar ne bil namigaval na Janeza.

Lažeta drug drugemu ravno še ne. Zares odkrito se pa tudi nikoli ne pogovorita. Pa bi bilo prav, če bi se kdaj. Mož in žena sta si, pa sta si od dne do dne bolj tuja.

Naj se nikar ne loteva kupčije z lesom, mu je svetovala spomladi. Že zavoljo ata ne. Pa ji je naravnost povedal, da ga bo od samega dolgega časa konec na Koprivniku. Da mora spet malo med ljudi, je rekel. Kaj pa je tiščal v hribe, če ni zanje. In še to je pogodrnjal, da prej ne bo ostajal doma, dokler se ne bodo igrali otroci okrog njega.

Otroci! Kdo si jih bolj želi kakor sama. Morebiti bi bil res potem Viktor drugačen. Če bi pa ostal stari, je pa bolj prav, da jih ni. Kakšni bi odrasli, če bi ne čutili, da se imata mama in ata rada.

Pri Robarju so pa že lani za svetega Matevža kupili Matevžka in ne bo dolgo, ko spet poneso h krstu. In kako dobro se razumejo! Blagor Rozalki! —

Da poišče tudi najdrobnejše vejice trnja, se je Cilka sklonila prav nad štoriclje posekanega grma. Teloh se je bil pritisnil v zavetje. Iz srede zelenih listov je pogledala Cilko ukrivljena glavica nerazvitega belega cveta.

Na Cvetkov Laz je prilezla senca. Oče si je pomel roke in stisnil sekirico pod pazduho: "Zebe. Domov pojdiva. Pa kar brž!"

"Le," se je Cilka prebudila iz svojih misli.

Ozrla se je in obstala. Zagledala je spodaj na poti tri prazne voze, ki so se vračali z Bistrice. Zadnji je vozil Bajtnikov Janez. Saj se nista drug drugemu izogibala. Počemu? Danes bi ji bilo pa pretežko, da bi se srečala z njim.

In kakor bi oče razumel njeno bridkost, se tudi njemu ni več mudilo. Premrle roke je vtaknil v žepe. Gledal je za Janezom, dokler ni zavil za cerkev, ki je zakrila njega in njegovega konja.

Oče se je prestopil počasi in na kratko. Cilka ni utegnila hoditi z njim. Se ji je preveč mudilo. Pustila ga je zadaj in skoraj pritekla domov.

Pred pragom so jo čakale kokoši. Rade bi bile šle že spat, pa so bile še lačne. Cilka je vzela pehar z omare in jim vrgla nekaj peršč slabega žita. "Koko-koko," je poklical petelin svojo jato k jedi.

V hlevu je Minca pokladala živini in grede prepevala pesem o rožici, v božji vrtec vsajeni.

S skednja je pritekel pes, pomahljal z repom, dvignil glavo in prosil gospodinjo, naj mu kaj da.

"Tiger! Zate nimam še nič. Malo potrpi!" Cilka je psa prijazno počohala med ušesi.

Postavila je pehar nazaj na omaro in že hitela v prašičjo kuhinjo, da pogleda, če je v kotlu že kuhano. Gorka sopara, prenapolnjena s sladkim vonjem kuhane repe, pese in korenja ji je buhnila v glavo. Pohvalila je v mislih Minco, ki je dobro pazila na ogenj. Nabrskala je izpod kotla na železno lopatico žerjavice, da čimprej zakuri za večerjo.

Naglo je pristavila krompir in nalila krope. Nasula je iz platnene vreče dokajšnjo leseno posodo otrobov, zadela na glavo škaf pomij in oboje hkrati odnesla v prašičjo kuhinjo. Privihala si je rokave visoko nad komolce in zajela iz vročega kotla. Zamolklo je zabobnelo tolkalo po pomijniku, zašumela je prelivajoča se voda in že so zacvilili prašiči in požrešno planili h koritom. Kaj skoraj je cviljenje potihnilo. Čofotaje so hlastali prašiči v vseh treh svinjakih.

"V kot, kot, kot," je Cilka uganjala kokoši v kurnik in si grede odvihavala rokave. Zazeblo jo je bilo v razgaljene lakti.

V kuhinji je vzkipel krop.

Ves zasopel je prišel oče. Zasadil je sekirico v tnalico in zavil naravnost v hlev. Postavil je kobili rezanico v žleb in nametal z vilami v parne sena: "Kdo ve, kdaj pride Viktor. Pred nočjo gotovo ne."

Minca ni več pela. Pa ne zavoljo očeta. Molzla je. V močnih curkih ji je štrcalo mleko izpod drobnih pesti v golido in se visoko penilo.

Med vrata je stopila Cilka: "Ata! Čaj vas čaka na mizi. Brž pojdite, da se segrejete. Pa ti tudi koj pridi, Minca!"

(Dalje sledi.)

OGLAŠAJTE V —— "ENAKOPRAVNOSTI"

Naprodaj

Proda se 3 kose pohištva za sprejemno sobo iz Mohair, vse v dobrem stanju. Preje $325, sedaj se proda za samo $50. Vpraša se na 723 East 165th St. off St. Clair Ave.

Išče se

dekle za delati v groceriji. Mora imeti izkušnje. — Vpraša se pri Glen's delicatessen, 7038 Wade Park Ave.

Izgubljen pes

Izgubil se je toy terrier, bel pes, s kratkim repom. Ima levo oko črno in na hrbtu ima črno liso. Kdor bi ga videl, naj sporoči in dobi nagrado. — Naslov je 20750 Tracy Ave. ali pokličite KEnmore 3446 W.

Razprodaja na vseh radijah

PHILCO ZENITH EMERSON DETROLA

40% pod regularno ceno

6 cu. ft. FRIGIDAIRE (floor model) regularna cena $175, sedaj **$50**

Norwood Appliance & Furniture

6104 St. Clair Ave. **819 East 185th St.**

NAJLEPŠI VRTOVI

SO TISTI, KI SO OBDELANI Z

NAJBOLJŠIM ORODJEM

V trgovini Superior Home Supply, 6401 Superior Ave., Cleveland, O., dobite najboljše orodje za obdelovanje vrtov, kakor vsakovrstne grablje, vile, motike, ogrebalnike, stroje za rezanje trave, škarje za prirezavanje žive meje ter sploh vse orodje, ki se ga potrebuje za hišo in vrt. Velika zaloga raznega semena.

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401 Superior Ave.

Frank Oglar, lastnik

Kupite si ELEKTRIČNO LEDENICO SEDAJ in prihranite denar

Prilika trka — vaša prilika, da kupite električno ledenico, ki prekaša vse po cenah, ki so najnižje v zgodovini!

Oglejte si 1940 električne ledenice in priznali boste, da so najkrasnejše in najboljše, kar se jih je še izdelalo. Nadkriljujejo prejšnje modele, kot 1940 avtomobili one pred desetimi leti. Pa so tudi ekonomične! Porabijo samo pol toliko elektrike kot prvi modeli.

Pričakovali bi, da bi več plačali za električno ledenico s toliko izboljšavami. V resnici je pa cena samo POL, mera za mero, kot je bila pred desetimi leti. Kupite si električno ledenico sedaj, ko je pričetek vroče sezije. Prihranili boste čas, delo, živila in denar — vaša električna ledenica se bo sama izplačala! KUPITE SEDAJ in dobite dvojno vrednost za polovične stroške.

** Oglejte si krasne 1940 električne ledenice v trgovinah sedaj.*

THE ELECTRICAL LEAGUE

F-4

Ta kupon z ostalimi za ta teden, s 99c opravičijo osebo do skupine kot na sliki, ali pa zadnjo skupino, katero lahko vidite v izložbenem oknu našega lista. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Ako živite izven Clevelanda, in ne morate priti v urad, priložite 10c, za kritje stroškov pošiljatve, skupaj toraj $1.09.

Ime _____

Naslov _____

Naročite tudi lahko malo, v notranjosti z baržunom preoblečeno skrinjico za pribor (Silver chest) za 6 ali 12 oseb. Cena prvi $1.75 in drugi $2.25.

Ako želite imeti ta pribor, pohitite in pridite ponj, kajti v zalogi bo samo še en teden, potem pride na vrsto zadnja sekcija.